

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 23. maja 1933.

Štev. 60.

Na naslov policije

Vedno več nedovoljenega prodajanja manufakturnega blaga po tujih potnikih

Rastoče število konkurzov in prisilnih poravnjav, vedno večje število odjavljenih obratov ter vedno manjši donos vseh trošarinskih davkov, vse to jasno dokazuje, da preživlja naša trgovina tako težko krizo, da je že več ko ogrožen njen obstoj. A trgovina je eden najboljših virov državnih dohodkov in eden stebrov državne finančne politike. Če omahne trgovina, če preneha njeno delovanje, potem je tudi nastopila največja nevarnost za državne finance. Ze zaradi tega egoističnega principa bi bilo zato pričakovati, da bo država nad vse skrbela za razvoj trgovine, kajti nad večji dohodki trgovine, tem večji je donos državnih davkov.

Zalibog pa moramo ugotoviti, da trgovina mnogo premalo občuti te blagodejne naklonjenosti. Ne bomo govorili o davčni praksi, ki je z razrezom pridobitne najbolj udarila ravno trgovstvo, kakor to dokazujejo davčne številke iz kranjskega okraja, ki jih objavljamo na drugem mestu. Tudi ne bomo tu govorili o neupravičenih privilegijih konzumov in nabavljalnih zadrug, s katerimi je ogrožena konkurenčna sposobnost legalne trgovine do te mere, da je že njen obstoj ogrožen. Tudi ne bomo govorili o uvedbi monopola na šolske zvezke in drugih ukrepih, ki so vsi zadeli trgovino v nad vse občutni meri.

Pač pa smemo in moramo zahtevati, da se bodo upoštevali in izvajali vsaj oni redki ukrepi, ki jih je vlada izdala v zaščito legalne trgovine. In tu treba v prvi vrsti omeniti prepoved nedovoljenega krošnjarnarjenja in obiskovanja zasebnikov po tujih potnikih. Po šesti uri zvečer je sploh prepovedano vsako krošnjarnarjenje, a vsak dan se more vsakdo prepričati, kako se za to prepoved nihče ne zmeni.

Prav tako je prepovedano krošnjarnarjenje z manufakturnim blagom, a kljub tej prepovedi se to prodajanje manufakturnega blaga po zasebnih stanovanjih vedno bolj širi. A ne samo po zasebnih stanovanjih, temveč že kar tudi po uradih! In nihče se ne zmeni, da bi tej izrečno prepovedani prodaji napravil konec.

Večinoma, če ne skoraj izključno, pa so prodajalci tega prepovedanega prodajanja manufakturnega blaga tujci, ki ne le da niso naši državljani, temveč običajno še prav zagriženi nasprotniki našega naroda. Poleg tega niso ti potniki prav nikjer prijavljeni in zato ne plačujejo nobenih davkov, ne državnih in ne samoupravnih. Ves čisti dobiček, ki ga s svojim nedovoljenim prodajanjem dosežejo, pa nosijo iz države in s tem še povečujejo že itak nad vse občutno pomanjkanje gotovine.

Poleg tega je izven vsakega dvoma, da je velik del njihovega blaga v državo uvažan in da je država s tem oškodovana še na carinskih dohodkih. Neglede na to efektivno in gmotno škodo pa so ti tujci potniki, ker ni nad njimi nobene pravne kontrole, element, ki ni ravno državnim misli v korist. Izključeno niti ni, da se pod videzom nedolžnih in nenevarnih prodajalcev manufakturnega blaga skrivajo agenti sil, ki so vse prej ko prijateljsko razpoloženi do našega naroda in naše države. Prav nobenega jamstva ni, da se ob enem z nedovoljenim prodajanjem manufakturnega blaga ne vrši tudi nedovoljena propaganda proti naši državi. Ta moment je tem bolj upoštevanja vreden od nadzornih oblasti, ker je Dravska banovina obmejna pokrajina ter zato tem bolj izpostavljena tej propagandi.

Ze zato bi pričakovali, da bodo oblasti z vso pazljivostjo nadzorovale delovanje teh tujih potnikov ter jim brez obotavljanja takoj onemogočile vsako nedovoljeno prodajo blaga s tem, da jim to blago zaplenijo, njih same pa izženejo tja, odkoder so prišli. Mesto tega pa vidimo, da se prodajanje manufakturnega blaga po tujih potnikih strahotno širi, daneprestano ra-

ste krog njihovih odjemalcev, da je vedno več ljudi, ki krijejo sploh vse svoje potrebe pri teh tujih potnikih. Je namreč stara napaka ljudi, da so prepričani, da je vsako pod roko prodano blago cenejše in niti visoko naobraženi ljudje se ne morejo dokopati do tega spoznanja, da se zateka h prodaji pod roko samo blago, ki ima vzrok, da se skriva. Vsled te težke ljudske zmote kupujejo ljudje za drag denar slabo blago, a nikdar ne morejo računati z nobeno odškodnino, ker je prodajalec tuj potnik, ki nima tu ne lokala, ne obrtnega lista, ki ga kratkoma ni mogoče prijeti, pa naj bi zagrešil tudi najbolj ordinarno sleparijo.

Naša trgovina propada, trgovina z manufakturnim blagom je v popolnem zastoj, tuj potniki pa delajo kupčije in sicer tako sijajne in dobre kupčije, da so mnogi pripeljali s seboj že tudi svoje žene. A če ni poslov, če trgovci ne prodajajo blaga, potem tudi ne morejo plačevati davkov.

Izvoz naše koruze v Švico

Beograjska »Politika« je priobčila zanimiv članek o prodaji naše koruze v Švico. Iz članka posnemamo:

Švici dolgujejo naši uvozniki okoli 50 do 60 milijonov dinarjev. Ker so Švicarji uvideli, da morejo priti do svojih terjatev samo na ta način, da kupijo pri nas blago, so se začeli pogajati za nakup naše koruze. Ker ne moremo več prodajati koruze v Avstrijo in Českoslovaško, ima naša koruza slabo ceno in se prodaja po 50 do 60 dinarjev za sto kil, dočim se prodaja v Švici argentinska koruza po 130 dinarjev, franko švicarska obmejna postaja. Švicarji so hoteli koruzo direktno kupovati pri naših kmetovalcih. Jasno je, da bi v tem primeru cena koruze še bolj padla, ker bi nastopili Švicarji na našem trgu kot edini kupci. Ker pa se tudi našim izvoznikom ne dovoljuje direkten nakup pri producentu, temveč samo pri Privilegirani izvozni družbi, se tudi Švicarjem ni mogel dovoliti direkten nakup in so bili vsled tega Švicarji prisiljeni, da se pogajajo s Privilegirano izvozno družbo.

Po daljših pogajanjih so Švicarji izjavili, da so pripravljene nakupiti pri nas koruzo in sicer po isti ceni, ki se plačuje v Švici za argentinsko koruzo, toda pod pogojem, da kupimo mi v Švici za 150.000 švicarskih frankov plemenskih bikov. Po daljših pogajanjih je prišlo do tega sporazuma: Naša koruza bi se prodala v Švico po isti ceni, po kateri se

in če oblasti ne ščitijo trgovcu vsaj one skromne pravice, ki jih še ima za vse svoje velike davčne dolžnosti, potem naj tudi ne pričakujejo davkov od trgovcev. Eno ali drugo, ker iz praznih trgovin ni mogoče iztisniti nobenega dobička in zato tudi nobenih davkov.

Zato si dovoljujemo staviti na ljubljansko policijo in vsa oblastva par nujnih vprašanj in upamo, da bodo ta vprašanja ugodno rešena, če ne že zaradi ozirov na legalno trgovino, pa vsaj zaradi rednega priliva državnih davkov:

1. Ali bo ukrenila policija vse potrebno, da se bo takoj nehalo vsako nedovoljeno krošnjarnarstvo in zlasti prodajanje manufakturnega blaga po zasebnih stanovanjih in uradih s strani tujih potnikov?

2. Kaj misli ukreniti policija v poostreje kontrole nad tujimi potniki?

3. Ali bo še mogoče, da so v Ljubljani tuji potniki tudi po dva meseca in da jih nihče ne vpraša po poslu, ki ga tu vrše?

4. S kakšnimi ukrepi namerava policija zaščititi legalne pravice trgovstva in ga obvarovati pred nelegalno in nelegalno konkurenco tujih potnikov?

5. Kako misli zaščititi policija domače prebivalstvo, da ne bo trpele škode vsled nakupa pri tujih potnikih?

prodaja argentinska, to je po 9-10 švic. frankov. Od te vsote pa bi se odbilo 0-75 švic. frankov, kar bi se porabilo za nakup plemenskih bikov. Po tem sporazumu bi torej mi dobili za koruzo 8-35 švicarskih frankov, čeprav je znašala pariteta naše koruzne cene samo 7-60 švic. frankov. Prodali bi torej našo koruzo po višji ceni in bi poleg tega dobili še plemenske bike. Na vsak način bi torej napravili dobro kupčijo in Privilegirani izvozni družbi bi bilo k temu uspehu samo čestitati.

Ko je bil ta sporazum sklenjen, pa je bivši direktor Privilegirane izvozne družbe g. Leo Gottlieb, ki je sedaj lastnik izvozne tvrdke Gottlieb, ponudil svojo udeležbo pri tej prodaji koruze. On bi bil udeležen pri prodaji za 30%, za prav toliko Privilegirana izvozna družba, 40% pa bi bil delež zadržanih organizacij. Privilegirana izvozna družba ni hotela te ponudbe sprejeti, ker je bila kupčija že skoraj perfektna in dobiček zasiguran. Dovoljenja za uvoz plemenskih bikov iz Švice pa vseeno Privilegirana izvozna družba ni mogla dobiti, temveč je dobil to dovoljenje Gottlieb in zadržane organizacije. Vsled tega je morala sprejeti Priv. izvozna družba Gottlieba kot soudeleženca pri kupčiji. Svoje poročilo zaključuje »Politika« z besedami:

Čisti dobiček pride torej po končani kupčiji v zasebne roke, a ne v roke gospodarskih organizacij, ki predstavljajo široke narodne sloje.

Skupščina združenja trgovcev v Kočevju

V nedeljo, dne 21. t. m. popoldne se je vršila v restavraciji »Pri solncu« v Kočevju redna letna skupščina Združenja trgovcev za sodni okraj kočevski.

Skupščino je otvoril in vodil predsednik združenja Franc Huber, ki je podal po čitanju zapisnika zadnje skupščine in otvoritvenem nagovoru, v katerem se je spominjal preteklo leto preminulih članov, pregledno predsedstveno poročilo. Združenje se je v preteklem letu zavzemalo za vse težnje in želje svojega članstva. Izvršilo je mnogo intervencij pri obrtni oblasti in mestni občini, zlasti pa se je tudi zavzemalo za premestitev pošte v središče mesta. Poročilo omenja nato škodljivo poslovanje konzumov in nabavljalnih zadrug, ki zaposlujejo tudi upokojene državne nameščence, borbo proti v kočevskem okraju jako razpaslemu krošnjarnarstvu in neupravičenemu posežanju zasebnikov po tujih potnikih in skrajno neugodno stanje v denarnih stvareh.

Po poročilu predsednika se je razvila debata o pravilni izpopolnitvi davčnih napovedi in o odredbi sreskega načelstva glede izpremembe nadpisov.

Blagajniško poročilo je podal I. Hönigman, član nadzorstvenega odbora, F. Kresse pa je predlagal upravi razrešnico, ki je bila soglasno odobrena.

Istotako je bil soglasno odobren proračun za tekoče leto, ki izkazuje Din 17.950— dohodkov in Din 17.950— izdatkov. Članarina je ostala neizpremenjena in znaša 30, 60 in 120 Din.

Tajniško poročilo tajnika M. Jamška navaja statistične podatke združenja in izkazuje konec preteklo poslovne dobe 174 članov.

Zvezni tajnik Igo Kaiser je podal nato obširno in pregledno poročilo o sedanjem gospodarskem položaju in delovanju Zveze ter zlasti poudaril potrebo po osnovanju gospodarskega sveta, postavitvi gospodarskega programa in solidarnosti stanovskega gibanja.

Pri »Slučajnostih« se je obravnavalo o nekaterih internih zadevah združenja, nakar je predsednik zaključil lepo uspešno zborovanje.

Važen razpis banske uprave županstvom

Občinska trošarina na vino in žganje, nabavljeno po neposrednem konzumentu direktno pri producentu

Kr. banska uprava je z okrožnico z dne 11. maja 1933 pod št. II/10463/8 županstvom v Dravski banovini prekleala razpis o navodilih za izvrševanje trošarinskega zakona. Razpis se glasi:

»Z razpisom z dne 2. avgusta 1932 II. No. 14919 je dala kr. banska uprava podrobna navodila za izvršitev novega trošarinskega zakona z dne 18. aprila 1932 (Službeni list št. 337/33), ki je bil prinesel bistvene izpremembe v način pobiranja trošarin od vina in žganja. Sledeč smotru zakona, da se omili huda vinogradniška kriza, je v III. poglavju razpisa (»Olajšave in oprostitve«) med drugim odredila, da se od vina, ki ga prejme konzument neposredno od vinogradnika v množinah nad 50 litrov naenkrat (na debelo), ne pobere nobena trošarina, torej tudi ne občinska trošarina v občini konzuma.

Ob koncu preteklega računskega leta pa se je pokazalo, da so občine z novim trošarinskim zakonom utrpeli večje izgube, nego so bile pričakovane, ter da gre dober del teh izgub poleg ukinjene prometne kontrole na gornjo oprostitve, ki se je v veliki meri zlorabljala za tihotapstvo, krošnjarnarjenje in druge nedovoljene manipulacije z alkoholnimi pijačami ter znatno otežila kontrolo nad konzumom teh pijač.

Ker je v večini občin nastala potreba, da dovoljene jim finančne vires izkoristijo do skrajnega, prekleujem zgoraj navedeno odredbo ter prepuščam ureditev tega, po zakonu neurejenega vprašanja občinam samim. Po svoji uvidevnosti in po finančnih razmerah občine naj občinski odbor sklene, ali bo pobirala občina trošarino od vsega, v njenem območju povzitega vina in žganja, ali pa bo trošarine oprostil o ne količine, ki jih dobavi producent neposredno konzumentu, (seveda na debelo).

Sklep občinskega odbora je na običajni način razglasiti ter o njem obvestiti pristojni oddelek finančne kontrole. Paziti je na zadostno razglasitev, da bo prebivalstvo na jasnem.

Ako sklene občina, da bo pobirala občinsko trošarino od vsega vina, se smiselno seveda izprememijo tudi nekatera druga navodila tukajšnjega razpisa z dne 2. avgusta 1932 II. No. 14919/1 (v trošarinskih obveznikih, prijavah in kaznih). Kaj je treba izpremeniti, je jasno že iz stvari same; opozarjamo le na to, da se raztegne prijavna dolžnost tudi na privatnike, ki prejmejo vino na debelo neposredno od vinogradnika, ter da nastane zanje prijava in plačilna obveznost že s trenutkom, ko se vino v občno vnese (vkleti). Tudi to bo temeljito razglasiti, da ne bo nepotrebnih trenj z obvezniki.

V vsakem primeru pa ostane še dalje oproščeno občinske trošarine vino lastnega pridelka, ki ga potroši vinogradnik v isti občini za svoj dom, dalje prevžitkarsko, bersko in mašno vino v predpisanih maksimalnih količinah.

BORZNO RAZSODIŠČE V LJUBLJANI.

Z ozirom na sodne počitnice in v skladu z rednimi sodišči ne bo pri borznem razsodišču v času od 1. julija do 15. avgusta ustnih razprav, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

Vsled praznika izide prihodnja številka »Trgovskega lista« šele v soboto.

Ljubljanska borza v l. 1932

Svet ljubljanske borze za blago in vrednote je sestavil za današnji občni zbor borze obširno poročilo o gospodarskem življenju v letu 1932, in o poslovanju ljubljanske borze. Iz preglednega in skrbno sestavljenega poročila posnemamo:

Svetovna gospodarska kriza se je po ostrila, kar se zlasti vidi iz nazadovanja zunanje trgovine, ki se je v letu 1930. zmanjšala v primeri z l. 1929. za 7%, v letu 1931. napram l. 1930. za 9% in v l. 1932. napram l. 1931. za nadaljnjih 12%. Svetovna zamenjava dobrin se je s tem znižala v dveh in pol letih za celo četrtino svojega obsega.

Zato ne more presenetiti tudi skrčen obseg naše zunanje trgovine in je zato nazadoval izvoz od 3,3 milijone ton v l. 1931. na 2,39 milijonov, po vrednosti pa od 4,800 milijonov na 3,055,5 milijonov. Prav tako je padel uvoz od 1,133,110 ton v vrednosti 4,800,9 milijonov v letu 1931. na 880,145 ton v vrednosti 2,859,6 milijonov Din v l. 1932.

Posebno je treba omeniti lanskoletni izvoz hmelja, ki je dosegel lani višjo ceno, ko v l. 1931. Čeprav se je cena povisala do 2000 Din za 100 kg, smo mogli prodati vso žetev v tujino.

Izvoz stavbnega lesa je padel po vrednosti od 668,7 na 419,7 milijonov Din ali za 37,25%.

Praščev smo sicer izvozili v l. 1932. za 289 več ko v l. 1931, a dosegli za izvožene prašiče mesto 285 le 263,6 milijonov Din ali za 7,51% manj.

Še značilnejši so podatki za izvoz drobnih živine, od katerega smo prejeli l. 1931 za izvoz 602.279 živali 80,8 milijonov, l. 1932 pa za 480.087 živali le 34,5 milijonov. Vedno ceneje prehranjemo tujino!

Adria prašek je boljši

Perutnistvo nam je dalo v l. 1931 za izvoz 35.072 ton 530 milijonov, lani pa za 24.415 ton le 271 milijonov Din.

Najbolj je nazadoval izvoz pšenice, ki smo je l. 1931 izvozili 309.041 ton v vrednosti 475 milijonov, lani pa le 133.056, napram 206 milijonov v l. 1931. Nazadovanje znaša po količini 57%, po vrednosti pa celo 66%.

Nekaj boljše je bilo z izvozom koruze, ki smo jo lani izvozili za 135,9 milijonov napram 206 milijoni v letu 1931. Nazadovanje znaša tu po količini 17,33%, po vrednosti pa skoraj še enkrat toliko, namreč 34,04%. Tako zelo je padla cena koruzi.

Nazadovanje izvoza se vidi tudi pri goveji živini, konoplji, cementu in rudah ter tudi pri vinu in žganju. Edina gospodarska uteha je, da se je znatno skrčil tudi uvoz.

Več pa smo uvozili sirovega bombaža in sicer 514 ton v vrednosti 4,536.000 Din ali za 0,4% več ko v l. 1931. Še vedno pa smo uvozili bombažnih tkanin in blaga za 219,8 milijonov Din.

Volne in volnenih izdelkov smo uvozili za 199 milijonov, kar dokazuje, da naša volnena industrija še vedno ni dovolj razvita.

Tudi uvoz svilenih tkanin in predv. strojev, elektrotehničnih predmetov, železa, kož in prevoznih sredstev je zelo nazadoval. Povečal pa se je uvoz železniškega materiala od 35 na 43 milijonov ter uvoz bencina (od 5,8 na 14,8), petroleja (od 9,4 na 14,5) in sirove nafte (od 35,1 na 39,3 milijonov Din).

Izvoz našega blaga se vedno bolj usmerja na srednje-evropska tržišča, zlasti pa se stopnjuje naš izvoz v Belgijo in Poljsko.

Žitna trgovina

Svetovna produkcija žita je v l. 1931. na splošno nazadovala, zaloge pa so naraščale, v l. 1932. pa je produkcija napredovala, nazadovanje produktivnih zalog pa je v stalnem pojevanju. Cene so v prvem četrtletju padale, v 3. bile nenakomerne, v zadnjem pa je nastopil mirnejši razvoj cen.

V agrarnih državah Evrope se produkcija omejuje, v industrijskih pa povečuje. Poleg tega je bila žetev v industrijskih državah zelo bogata, v agrarnih pa slaba. Tako je bila naša pšenična žetev za 12,3 milijonov stotov manjša ko v letu 1931. Obilnejša pa je bila žetev koruze, ki je bila za 41% boljše ko v letu 1931.

Z odpravo žitnega monopola je postalo trgovanje s pšenico prosto. Za časa žitnega monopola se je situacija čisto spremenila, da je bilo treba izvršiti popolno preorientacijo žitne trgovine.

Takoj po odpravi monopola so cene pšenice padle na 105 Din, franko vodinska postaja. Vsled slabe žetve pa se je cena dvignila na 140—150 in v zadnjih mesecih celo na 200 do 300 Din.

Vsled silno zmanjšane kupne moči prebivalstva, pa se trgovina z žitom ni mogla razviti. Država je zaradi brezposelnosti uvedla za občine četrtinske certifikate za vožnjo po železnici in so se teh občine v veliki meri poslužile. Ker pa revni občani niso mogli nakupiti niti te koruze, je prišla ta koruza dostikrat v roko nenamenjenim, ki so s to koruzo trgovali po normalnih cenah. Trgovina je bila s tem znova težko udarjena, državi skrčen dohodek na davkih, revežem pa ni bilo pomagano.

Posebno je od sedanjih razmer prizadeta mlevska industrija in zlasti manjši mlini. Slab konzum pšenične moke in prvotna konkurenca mlinov v žitorodnih krajih ter težka davčna bremena so rentabiliteto malih mlinov tako znižala, da bodo morali ustaviti obratovanje. Nujno je zato, da se mlinom s kapaciteto do 5000 kg dnevno uvede pavšalno obdačenje.

Na ljubljanski borzi je nazadoval promet z žitom in moko od 205 vagonov v vrednosti 3,1 milijonov v l. 1931 na 151 vagonov v vrednosti 1,9 milijonov v letu 1932 ali za približno eno četrtino po količini in eno tretjino po vrednosti. Iz tega sledi, da je oslabela kupna moč našega interesenta.

Les

Še večje težave, ko agrarna produkcija, je preživljala lesna.

V Ameriki je dosegla produkcija že polovico produkcije v l. 1923. Prvovrstna komercialna organizacija ameriških žag pa je vsled pravočasnega znižanja produkcije dosegla, da so povpraševanja presegla razpoložljive zaloge.

Avstrija preživlja težko lesno krizo, izvoz je padel. Nemčija je znižala odjem, prav tako tudi Italija. Češkoslovaška je zvišala izvoz lesa po količini, kljub temu pa je po vrednosti padel za 35%. Skandinavske države so še najbolj prenesle krizo. Izvoz Poljske se je znižal za več ko polovico, silno tudi lesni izvoz Romunije. Rusija je mogla ohraniti svoj izvoz, enako Turčija za prvovrsten oreh.

Na slovenskem lesnem trgu pa so bile razmere skoraj uničujoče. Vrednost izvoženega lesa iz Jugoslavije je znašala še v l. 1931. 856,7, l. 1932. pa le še 418,4 milijonov Din. Da se prepreči še večja katastrofa, so se vršile razne konference, ki pa niso rodile pravega uspeha, ker manjka med lesnimi izvoznimi interesi edinosti. Nujno potrebno je, da bi država ustanovila obvezno centralno izvozno organizacijo.

Kako zelo je padla lesna trgovina na ljubljanski borzi, kažejo te številke:

Prodano je bilo na ljubljanski borzi:	letno	vagonov	za milj.	Din
	1928	2475	20,8	
	1929	2797	15,8	
	1930	2011	12,2	
	1931	783	6,3	
	1932	305	2,3	

Čeprav je bila produkcija drv manjša, je ostalo vendarle veliko blaga neprodanega. Ko je bilo pomanjkanje gotovine na višku, so lesne veleindustrije na Hrvatskem vrgle na italijanski trg velike množine drv za nizko ceno in s tem izpodrinile slovenska drva. Ker plača Hrvatska 2—3kratno vozarino do meje, se ji izvoz drv v Italijo ni izplačal.

Cena oglja je padla od 26 lir v l. 1931. na 15 lir in je že tako nizka, da je za našega producenta boljše, če produkcijo oglja sploh opusti.

Povpraševanje po tramih je padlo in zato tudi cena in se proizvodnja tramov ni več izplačala. Največjo izgubo so doživeli trgovci, ki so imeli stare zaloge, ki so jih morali prodati za vsako ceno.

Omeniti pa je, da sedaj naši producenti pripravljajo blago tako eksaktno, da je sposobno za vsak izvoz. Tudi gozdovi se vsled krize trebijo bolj racionalno.

V mehkem lesu je bilo največ povpraševanja po III. in IV. vrsti in mnogi

producenti so morali tudi boljše blago prodati kot blago te vrste. Veliko žag se je preustrojilo v industrijo zabojev, da so tako vzdržale obratovanje. Pa tudi v tem oziru je koristil kritičen čas, da so začele izdelovati žage tudi paralelno in očejeno blago, kakor ga zahteva izvoz.

Pragovi za izvoz niso prišli v poštev, enako ne brzajavni drogi, ki jih je v Italijo dobavljala Rusija.

Po bukovini je nastalo trenutno celo pomanjkanje in je nje cena napredovala.

Posebno zanimanje je bilo za bukove testone in je bilo vse blago prodano. Za prodajo hrastovih izdelkov je bilo l. 1932 zelo slabo in ni še upanja na zboljšanje. Zelo iskana pa je bila orehovina.

Denarni trg

Na svetovnem trgu se je vsled znižanja obrestne mere pocenil denar, vsled česar so nekatere države izvedle konverzijo visoko obrestovanih drž. papirjev. Za prevrat gospodarskega stanja pa je predvsem potrebna stabilizacija vseh kolebajočih vrednot in vzporedno s tem tudi politična pomiritev, brez katere ni mogoče obnoviti zaupanja.

Koncem leta 1931. se je pokazalo trenutno olajšanje na denarnem trgu, a v letu 1932. je zavladovala zopet kriza v vsej ostrostri in nobeni ukrepi vlade niso pomagali. Vlagatelji so konstantno dvigali vloge. Dotok novih vlog je šel le še v drž. zavode, zlasti poštno hranilnico, ki ne izpolnjujejo onih gospodarskih funkcij ko zasebni denarni zavodi.

Kakor so prenehale investicije na industrijskem polju, tako so tudi emisije na efektivnem trgu.

Efektivni promet je na vseh domačih borzah silno nazadoval. Ves promet (devizni in efektivni) je znašal na beograjski, zagrebški in ljubljanski borzi leta 1930. 6.575, leta 1931. 5.837; a leta 1932. le 1.144 milijonov dinarjev. Promet efektov pa je padel od 730 milijonov v letu 1930. na 547 v letu 1931. in na 277 milijonov v letu 1932.

Nazadovali so tako naši privatni, ko tudi državni vrednostni papirji.

Ves efektivni promet je znašal na ljubljanski borzi v l. 1931. še 1.529.720 Din, leta 1932. pa le 139.065 Din. Še bolj pa je padel promet z drž. papirji in sicer od 636.525 na 30.900 ali skoraj za 19 dvajsetin. Promet s papirji industrijskih podjetij pa je padel od 559.305 v l. 1931 na 84.940 ali za eno sedmino. Promet papirjev denarnih zavodov je padel od 333.890 na 23.225 ali za 13 štirinajstink. Prometa s papirji slovenskih denarnih zavodov sploh ni bilo, temveč le z drugimi domačimi.

Važna pridobitev za ljubljansko borzo je kotiranje delnice Narodne banke.

Tako hranilnice, ko slovensko združenstvo je bilo od krize prizadeto v enaki meri.

Devizni trg

Na svetovnem trgu so se tečaji celo nekoliko poboljšali, svobodno trgovanje z devizami pa se je ohranilo le v pičlem številu držav.

Naš devizni trg je bil v znaku stalnega pomanjkanja blaga, kar je povzročilo vedno nove poostitve deviznih predpisov, ki pa niso dali zaželenega uspeha.

Tečaj dinarja je bil do druge polovice junija 1932 na stalni višini 9-025, s svobodno razpolago dinarja ital. upnikov pa se pojavilo oscilacije, dokler se ni dinar končno stabiliziral na 7.

Adria prašek je boljši

Narodna banka je prodala deviz v letu 1931. za 6-105 milijonov, v l. 1932. pa le za 2.271-5 milijonov, od česar so dobili privatniki l. 1931. 3.072, leta 1932. pa samo 765 milijonov, to je za 88 milijonov manj, kakor pa je znašal devizni promet l. 1931. samo na ljubljanski borzi. Celotni devizni in valutni promet na ljubljanski borzi je znašal l. 1931. 852-5 milijonov, l. 1932. pa le 151-6 ali za 700-3 milijonov manj.

Cisti devizni promet je padel od 852 na 148 milijonov, valutni pa je narasel od 0-5 na 2-9.

Največji devizni promet je bil v februarju, ko je znašal 43-2 milijonov, v letu 1931. pa v septembru v višini 90-3 milijonov. Povprečni devizni promet se je gibal med 4 in 12 milijoni na mesec.

Razsodišče

Posledica krize je bilo veliko naraščanje konkurzov in poravnjav. V naši državi je število konkurzov naraslo od 534

v letu 1931. na 726 v letu 1932., število prisilnih poravnjav pa od 829 na 1146.

Na borznem razsodišču se je število tožb povečalo od 2327 v letu 1931. na 3141 v letu 1932. Vsota terjatev pa od 96 na 9-7 milijonov. To primeroma nizko zvišanje terjatev je dokaz, da se je morala trgovina pri manjših terjatvah poslužiti sodne poti.

Vseh pravnih je bilo rešenih 2851. Od vložitve tožbe do rešitve je trajalo v 357 primerih 8 dni, v 1794 14 dni, v 405 primerih 1 mesec in nad 1 mesec v 224 primerih vsled težavne vročitve tožb. Iz strogo borznih poslov so bile vlozene tožbe le v 3 primerih.

Po odvetnikih so bile stranke zastopane v 1662 primerih, za 500 več ko v letu 1931.

Lesna sekcija Združenja trgovcev za svez Kranj

ima I. redno skupščino v petek, 26. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu v Kranju s tem dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika in tajnika.
2. Poročilo I. Kaiserja, tajnika Zveze trg. združenj v Ljubljani, o položaju lesne trgovine.
3. Volitev 5 odbornikov in 3 namestnikov.
4. Slučajnosti.

Ker se isti dan ob 13. uri vrši skupščina Združenja, ki je obvezna za vse člane, naj pridejo lesni trgovci z jutranjimi vlaki, da se morejo udeležiti skupščine lesne sekcije. Opozorjamo na zanimivo poročilo g. I. Kaiserja.

Predsednik lesne sekcije:

Franc Gorjanc s. r.

Tajnik:

Zmago Kožman s. r.

Ponudbe, poupraševanja

Sviciarska tvrdka išče zastopnika v Jugoslaviji. Sviciarska tvrdka, ki proizvaja kroglične ležaje in ležaje na valjke, išče primerne zastopnika za Jugoslavijo. Upoštevale se bodo tvrdke, ki uvažajo tehnične predmete ali avtomobilske dele. Ponudbe je poslati Sviciarskemu konzulatu v Zagrebu, Draškovičeva ulica št. 30 (poštni predal 279).

Razstave in sejmi

Veliko izbiro usnja in usnjenih izdelkov bo nudil letošnji XIII. Ljubljanski velesejem od 3. do 12. junija. Zastopane bodo vse večje domače tvrdke s svojimi izdelki. Temu oddelku bo priključena razstava vsakovrstnih čevlarskih strojev, na kar posebno opozarjamo naše čevlarske mojstre.

Trgovci! Pred naročilom blaga si oglejte XIII. mednarodni velesejem v Ljubljani, ki traja od 3. do 12. junija t. l. Tu se vam nudi popoln pregled industrijskih in obrtniških proizvodov po najnižjih cenah. Permanentne legitimacije s pravico do polovične voznine prodajajo vsi denarni zavodi v državi, biljetarne Putnika in večje železniške postaje v Dravski banovini.

Kje se dobe sejemске legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega XIII. Ljubljanskega velesejma od 3. do 12. junija t. l. prodajajo po Din 3.— vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, župni uradi, prosvetna društva, tujsko-prometne ustanove in večje železniške postaje Dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada Ljubljanskega velesejma. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma. Pri dohodu na velesejem doplača imetnik legitimacije razliko v ceni, t. j. Din 27.— pri velesejemski blagajni, kjer dobi potrdilo o obisku velesejma nakar mu vozni listek velja za brezplačen povratek.

Adria prašek je boljši

SKUPNI DAVEK NA KORUZNI ZDROB

V konkretnem primeru smo se informirali na merodajnem mestu in ugotovili, da podlega koruzni zdrob istemu skupnemu davku, kakor koruzna moka, ker je zdrob gotova vrsta moke. Povišanje skupnega davka na pšenično moko in zdrob je bilo posledica ukinjenja mlinskega pavšala, ta pavšal se je pobiral samo za pšenico, ne pa tudi za koruzo.

Po svetu

Nj. Vel. kralj Aleksander je odgovoril na poslanico Roosevelta iz brzojavko, v kateri pravi, da je sprejel jugoslovanski narod, ki ni pozabil Wilsonovih zaslug za mir, v času polnem negotovosti in upravičenih skrbi poslanico predsednika Roosevelta z nado in z zadovoljstvom. V imenu jugoslovanskega naroda se zato kralj pridružuje plemeniti akciji predsednika Roosevelta za mir.

Osrednje tajništvo zveze bolgarskih duhovniških bratstev je objavilo deklaracijo o sestanku srbskega in bolgarskega duhovništva v Sofiji. Bolgarski duhovniki izjavljajo, da je zadnji čas, da se napravi konec sedanjemu nezaupanju in da se prične delati za ožje zveze med bolgarskim in srbskim duhovništvom.

Temeljni kamen donavskega mostu, ki bo vezal Romunijo in Jugoslavijo, bo slovesno položen dne 5. junija.

Dr. Topalović pripravlja ustanovitev jugoslovanske socialistične stranke. »Radniške Novine« so že v tem smislu objavile članek »Ali naj poskusimo obnoviti delo na političnem polju?«

Veliko protirevizionistično manifestacijsko zborovanje bo dne 28. maja v Beogradu. Podobne manifestacije bodo tudi v vseh drugih večjih mestih države Male antante.

Tudi Kalinin, predsednik SSSR, je pozdravil Rooseveltove predloge.

Razorožitvena konferenca je pričela zopet zborovati. Nemški delegat Nodolny je izjavil, da Nemčija sprejema MacDonaldov načrt, vendar pa vztraja na tem, da se sme oborožiti tudi Nemčija.

Francoski delegat Massigli je izjavil, da je Francija z zadovoljstvom sprejela nemško izjavo, da nima Nemčija nobenih agresivnih namenov, vendar želi, da bi besedam sledila tudi odgovarjajoča dejanja.

Po letu Göringa v Rim so se tu zopet začela pogajanja za ustvaritev pakta štirih velesil.

Pakt štirih velesil je bil po precejšnji spremembi prvotnega osnutka in z upoštevanjem francoske zahteve po varnosti vendarle sklenjen.

Mussolini zahteva brezpogojno, da Nemčija opusti vsako akcijo za priključitev Avstrije k Nemčiji, ker bi drugače Italija stopila na stran Francije in njenih zaveznikov.

Hitlerjeve groze, da bodo prepovedali vsak turistiški promet z Avstrijo, če bo vztrajala dunajska vlada pri svoji protihitlerijanski politiki.

Velike demonstracije proti avstrijski vladi zaradi njenega nasprotovanja Anschlussu so priredili v Berlinu narodno socialistični dijaki.

Za državnega namestnika v Hessen-Nassau je imenovan princ Filip Hessen-ski. Kakor poročajo listi, namerava Hitler z imenovanjem nemških princev za državne namestnike polagoma uvesti v Nemčijo zopet monarhizem.

Avstrijski prosvetni minister dr. Rintelen je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan kršč. soc. poslanec dr. Aigner.

Zastopniki Židov v Gornji Šleziji so predložili Svetu Društva narodov posebno spomenico proti preganjanju Židov. O spomenici bo Svet razpravljati še ta teden.

Društvo narodov je zahtevalo takojšnjo ustavev sovražnosti med Bolivijo in Paragvajem, ki je že pristal na to, da prekliče svojo vojno napoved Boliviji.

Francoski senat je z 263 proti 17 glasovom sprejel državni proračun, ki izkazuje 49 milijard izdatkov in 45,5 milijard fran- kov dohodkov.

Med Kitajsko in Japonci je prišlo do premirja in japonska letala ne bombardirajo več Pekinga. Premirje pa se odločno upirajo kitajski nacionalisti, vsled česar obstoji nevarnost, da znova izbruhne na Kitajskem državljanska vojna.

Avstrijski kancelar dr. Dollfus je govoril v nedeljo po radiu in sicer samo za ameriške radio-postaje. Avstrijci bodo smeli zvedeti za vsebino njegovega govora šele iz poročil iz Amerike.

Finančni odbor italijanskega parlamenta izjavlja v svojem poročilu, da Italija ne more več plačati Ameriki vojnih dolgov in naj Zedinjene države vojne dolgove kratkoma črtajo.

Pri mednarodnem letu čez Alpe so prvo in drugo mesto zasedli Poljaki. Velik uspeh Poljakov je vzbudil splošno pozornost.

Trgovci vedno bolj obdavčeni

Statistika pridobnine za kranjski okraj. — Davčne uprave naj bolj upoštevajo sedanjo težko gospodarsko krizo.

Proti previsokim davkom se čujejo v javnosti ostre pritožbe in marsikatero zabavljanje gre na račun previsoke pridobnine. Sedanja pridobnina je nekaj nadomestek prejšnje dohodnine, ki pa je imela to prednost, da je predvidevala eksistenčni minimum, ki z dohodnino ni bil obdačen, medtem ko je po sedanjih pridobnini obdačen že najmanjši čisti dobiček.

Naše pridobitno gospodarstvo se že od uveljavljanja zakona o neposrednih davkih bori za spremembo tega zakona, da bi se pridobninska osnova, ki je danes 10%, plus dopolnilni davek, znižala in da bi se določil eksistenčni minimum.

V svrhu odmere pridobnine je vsako privatno pridobitveno podjetje po zakonu dolžno napraviti davčno napoved z navedbo čistega dobička, ki ga je doseglo v preteklem letu. Če način te napovedi je za današnje čase nepravilčen, ker posli konstantno padajo. Čisti dobiček, napravljen v prejšnjem letu, izgine v tekočem letu in čeprav dela podjetje z zgubo, mora vendar plačati davek na podlagi čistega dobička iz prejšnjega leta in s tem svojo zgubo za tekoče leto še poveča.

Davčna uprava le v malokaterem slučaju upošteva napoved zavezanca, ampak čisti dobiček oceni po svobodni oceni in na podoben način kakor se je ocenjevala prejšnja dohodnina. Zakon o neposrednih davkih določa, da je davčna napoved verodostojna samo tedaj, ako je napravljena na podlagi pravilno vodenih knjig. Pri nas imamo največ malih trgovcev in obrtnikov, ki ne vodijo knjige, kakor to zakon predpisuje in bi bila radi tega njihova davčna napoved brezpredmetna, ker po zakonu ni verodostojna. Potom tajništva nekega trgovskega združenja je napravilo v tekočem letu davčno napoved 337 članov, od katerih niti eden ne vodi redno svojih knjig. Zakon se naj zato spremeni, da bo odgovarjal interesom večine in ne samo interesom večjih podjetij, ki vodijo različne knjige in se jim more čisti dobiček oceniti po njihovi napovedi.

Višino čistega dobička ocenjuje za vsako podjetje posamezno na podlagi predloga davčne uprave davčni odbor, ki zastopa davkoplačevalce, oziroma pridobitnike dotične občine. Ali se čisti dobiček pravilno ocenjuje po davčnih odbornikih? Po izkušnjah, ki sem jih imel in za kar imam precej konkretnih primerov, lahko trdim, da je bil marsikdo obremenjen višje, kakor pa je dejansko znašal njegov čisti dobiček, pa čeprav je morda napravil davčno napoved povsem pravilno in po dejanskem stanju svojega obrata.

Davčni odbor je v svojem delu sicer avtonomen in ima proste roke ter ocenjuje davčne zavezanke svoje občine po svoji najboljši volji, vendar pa je kolikor toliko vezan, da ne gre za več, ko za 20—25% nižje, kakor je predlog davčne uprave, ker sicer se vsled prenizke odmere pritoži zastopnik davčne uprave na reklamacijski odbor. Davkoplačevalec se more sicer tudi pritožiti, vendar pa je malo upanja za ugodno rešitev njegove tudi upravičene pritožbe, ker ne more dovoljno utemeljiti pravilnosti svoje davčne napovedi, ko pa navadno ne vodi redno svojih knjig.

Pred zasedanjem davčnega odbora postavijo davčne uprave na podlagi uradno dognanih podatkov predloge za vsakega davčnega zavezanca posebej. Ti predlogi so navadno tako visoki, da se tudi po znižanju 20—25%, katero zahteva davčni odbor, vendar doseže kvota, ki je predpisana za dotično davčno upravo, ne oziraje se na to, če je dosegljiva ali ne. Vsled tega praktično ne pridejo davčni odbori do one veljave, kakor bi jo morali imeti. To se je posebno videlo pri ocenjevanju čistega dobička za leto 1932, ko so bili davčni predlogi po večini za 20—25% višji, kakor je znašal predpis za leto 1931 in je po omenjenem znižanju ostala višina čistega dobička skoraj pri vseh ista kakor v letu 1931.

Davčne uprave sestavljajo predloge na podlagi uradno dognanega prometa, katerega je kdo imel v preteklem letu. Vprašanje nastane, da-li je ocena čistega dobička po doseženem prometu pravilna! Danes, ko cene stalno padajo

in se blago, ki se je kupilo pred časom po višji ceni, le počasi odprodaja, je marsikdo prisiljen prodajati tudi pod nabavnimi cenami, posebno, če leži blago že več let neprodano.

Iz statističnih podatkov, katere navajam, je razvidno, da se pridobnina v letu 1932 ni mnogo znižala v primeri s prejšnjim letom, dasi je promet v letu 1931. rapidno padel, a še v večji meri je padel tudi čisti dobiček, ker se je nasprotno s padanjem prometa zvišala režijska vsota novih davkov.

Da je davčna uprava to premalo upoštevala, nam kaže davčna statistika.

Pod davčno upravo Kranj je bil predpis pridobnine za leto 1931-32 ta:

Vrsta obrata	Leto	Pridobnina	V % od skupne vsote	Slev. oseb. ki so obrti izvrševale	Povprečno na osebo Din
Trgovina	1931	366.026	33	475	771
	1932	298.382	32	430	694
Gostilničarstvo	1931	116.727	10	180	637
	1932	101.739	11	171	594
Obrtniki	1931	285.834	26	956	299
	1932	205.466	22	815	252
Industrija	1931	301.898	27	26	11.612
	1932	288.117	31	24	12.105
Ostali	1931	42.865	4	194	221
	1932	37.827	4	162	234

Celoten predpis za leto 1931. je znašal Din 1.113.341—, ali na osebo Din 1831—, za leto 1932. pa Din 931.531—, ali na osebo Din 1602—.

Predpis je torej manjši za Din 181.810, ali pri osebi za Din 229—. To zmanjšanje pa je le navidezno, ker se je med tem povečal davek na poslovni promet za 100% in se nanovo uvedel 10% luksuzni davek, kar bo v državni blagajni prineslo mnogo več, kakor pa je izpadla pridobnina.

Iz navedene statistike je razvidno, da so gostilničarji, obrtniki in ostali v letu 1932. s pridobnino manj obremenjeni kakor drugi sloji. Navidezno so tudi trgovci manj obremenjeni. Ako pa podrobneje pregledamo statistiko, vidimo, da gre povprečno manjša obremenitev le na račun par večjih lesnih podjetij, ki so že v letu 1931. obrt le deloma izvrševali. Faktično je trgovina s pridobnino za leto 1932. višje obremenjena, kar dokazuje statistika po posameznih občinah, od katerih navajam samo mesti Kranj in Tržič.

Mesto Kranj:

Vrsta obrata	Leto	Pridobnina	V % od skupne vsote	Slev. oseb. ki so obrti izvrševale	Povprečno na osebo Din
Trgovci	1931	159.731	41	146	1.094
	1932	166.759	40	144	1.158
Gostilne	1931	42.032	11	35	1.201
	1932	31.636	7	32	989
Obrtniki	1931	67.243	17	141	477
	1932	54.096	13	130	416
Industrija	1931	94.300	24	12	7.858
	1932	136.900	33	12	11.408
Ostali	1931	25.941	7	36	721
	1932	30.224	7	33	916

Celoten predpis za 1931 Din 389.247—, na osebo Din 370—.

Celoten predpis za 1932 Din 419.615—, na osebo Din 351—.

Iz navedene statistike je razvidno, da je trgovstvo v Kranju vkljub nazadovanju prometa višje obdavčeno v letu 1932, in sicer povprečno za Din 64— na osebo, medtem, ko se je pri gostilničarstvu vsaj deloma upoštevalo njegovo slabše stanje in se znižala pridobnina.

Mesto Tržič:

Vrsta obrata	Leto	Pridobnina	V % od skupne vsote	Slev. oseb. ki so obrti izvrševale	Povprečno na osebo Din
Trgovci	1931	29.593	19	49	604
	1932	28.739	23	44	654
Gostilne	1931	12.548	8	16	784
	1932	9.032	7	14	645
Obrtniki	1931	38.209	24	122	313
	1932	38.115	25	105	306
Industrija	1931	72.155	46	4	18.039
	1932	54.993	43	4	13.748
Ostali	1931	4.170	3	15	278
	1932	2.808	2	13	216

Celoten predpis za 1931 Din 156.675—, na osebo Din 206—.

Naš pravi domači izdelek

Celoten predpis za 1932 Din 127.687—, na osebo Din 180—.

Iz gorenje statistike je razvidno, da so bili trgovci tudi v Tržiču v letu 1932. povprečno na osebo za Din 50— višje obremenjeni, kakor v prejšnjem letu; čeprav je v Tržiču trgovina nazadovala na prometu za najmanj 50%.

Skupna statistika izkazuje, da so v letu 1932. v splošnem vsi obrti dosegli vsaj delno znižanje, le trgovina je primorana nositi večja bremena, kar gotovo ni pravično in tudi ne v skladu s poslabšanjem gospodarske konjunktore. Iz navedenih števil pa se tudi vidi, kako zelo je nazadovalo vse gospodarstvo. Tako vidimo, da je prenehalo izvrševati svoj obrt 45 trgovcev, 9 gostilničarjev, 141 obrtnikov in 32 drugih obratov ter 2 industriji, skupno torej 229 obratov.

Finančna oblast si je za te izpadke pravočasno preskrbela druge vire dohodkov s tem, da je povišala in nanovo uvedla razne davščine. Z njimi so obstoječi obrti še bolj obremenjeni, ker morajo, dasi komaj prenašajo že dose- danja bremena, plačevati večje davke še za one, ki so prenehali obrt izvrševati. Vprašanje je, koliko časa bodo mogli še ostali obrti ta bremena prenašati, ker so danes tudi njihove rezerve že izčrpane.

Statistika tudi kaže, da so posebno prizadeti obrtniki, ki so padli na pridobnini za leto 1931. in 1932. skoraj za 45% in od katerih je obrt odjavilo 141. Te odjave gredo ponajveč na račun čevlarske industrije, ki je bila posebno razvita v tržiškem okraju. V občini Križe je leta 1931. bilo 100 čevljarjev, leta 1932. le 76.

Priporočila se

GREGORC & Ko.
LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzojavi: GREGORC
Zahtevajte specialne ponudbe!

Industrija je v letu 1932. s pridobnino mnogo manj obremenjena v občinah Križe, Predoslje, Sv. Katarina in v Tržiču, a ima večjo obremenitev v občini Kranj. Posebno velike izpadke beležijo večje industrije, kar je tudi znak, da se tudi te bore z obstojem. Najbolj pa je pridobnina padla v občini Sv. Katarina, ki je imela v letu 1931. še Din 50.039— predpisa, a nazadovala v letu 1932 na Din 15.701—, kateri izpadek gre na račun industrije.

Pri sestavi letošnjih davčnih predlogov bo morala finančna oblast postopati zelo oprežno in davčne predloge sestavljati po faktičnem stanju obratov ne oziraje se na predpisano kvoto, ker je gotovo, da v sedanjem položaju gospodarstvo predpisane kvote ne zmore. Saj je že v preteklem letu bilo izvršeno nad 1200 davčnih rubežni samo v našem okraju in se kljub vsem pritiskom predpisana pridobnina le težko izterjuje. Posebno težka naloga pa čaka davčni odbor v tekočem letu, ako bo hotel na eni strani pripomoči državi do neobhodno potrebnih sredstev, a na drugi strani pravično in nepristransko oceniti davkoplačevalce, katere zastopa.

Zmago Kožman,

tajnik Združenja trgovcev v Kranju.

Statistika obmejnega prometa skozi Maribor

Maribor je glavna obmejna postojanka v naši državi, ki izkazuje največji carinski promet. Poleg tega je Maribor — tudi glavno središče tihotapstva za gotove vrste blaga, ki se dobi v skrivni prodaji povsod v državi ter dela tako naši monopolni upravi, kakor tudi regularni trgovini znatno škodo. Radi tega bo gotovo zanimivo, če objavimo nekaj števk o prometu mariborske carinarne v zadnjih treh letih, tembolj, ker so te številke kakor barometer, ki nam jasno kaže vso skalo razvoja naše in vzporedno tudi svetovno gospodarske krize.

Ze dohodki carinarne v treh letih nam povedo dovolj. Leta 1930-31 še Din 116.107.134 — dohodkov, leta 1931-32 samo Din 93.165.484 — in lani le še Din 48.359.571. — Torej padec za 59%! Znižali so se v istem razmerju tudi depoziti: leta 1930-31 25.299.186, leta 1931-32 Din 17.233.094 in leta 1932-33 Din 10 milijonov 866.846 —.

Se zanimivejša je statistika uvoznih in izvoznih deklaracij ter poštinih paketov. Leta 1930-31 je bilo 26.359 uvoznih deklaracij, 2001 izvozna, 50.815 poštinih, 8175 deklaracij za manjše količine in 73.884 uvoženih poštinih paketov. Leta 1932-33 pa so znašale te številke: uvoz dekl. 12.420, izvoznih dekl. 1820, poštinih dekl. 19.000, za manjše blagovne količine 4280 in uvoženih paketov 29.000.

Glavno uvozno blago, ki gre skozi Maribor, je železo in železni predmeti, premog za plinarne, tekstilne sirovine in stroji ter industrijski predmeti. Uvažajo največ Nemčija, Češkoslovaška in Avstrija. Izvažajo se skozi Maribor največ: žive svinje, živa živina, mesni proizvodi, cijanamit, kalcijev karbid, sveže sadje,

zaklana perutnina itd. Tudi izvoz gre v glavnem v Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo. Carinarnica more cariniti vse blago, izvzemši izdelkov iz dragih kovin, igralnih kart, cijano-vodikovih preparatov, vžigalnikov in kresilnih kamenčkov, droži, narkotikov in strupov. Zato pa je pri večini teh predmetov živahnejši ilegalni uvoz potom tihotapstva, ki ima v Mariboru svoj center in glavna skladišča za nadrobno prodajo v notranjost. Ostra obmejna kontrola in stroge kazni so sicer nekoliko omejile tihotapstvo, pa je še vedno v polnem cvetu. Najobičajnejši tihotapski predmeti so saharin, cigaretni papir, vžigalniki in svila. Vrednost vtihotapljenih predmetov gre letno v težke milijone in le neznaten odstotek se jih zapleni.

Carinarnica ima vsega skupaj šest oddelkov, od katerih glavni je v št. Iliju na državni cesti Dunaj—Ljubljana—Trst. Ta cesta je obenem glavna vrata za avtomobilski mednarodni promet v našo državo. Tudi ta kaže splošno nazadovanje. Leta 1930-31 je pasiralo šentiljsko carinarnico 5299 motornih vozil, uvozilo pa se jih je istočasno 1626 in potnikov se je z njimi pripeljalo 13.281. Leta 1932-33 pa vozil 3800, uvoženih 1799 in potnikov 12.793.

Važne so številke o potniškem predmetu, ki dokazujejo, da je Maribor naša najvažnejša obmejna postojanka za turistični promet. Leta 1930 je pripotovalo skozi Maribor 133.768 potnikov, odpotovalo 143.795, tranzitiralo pa 60.783. Leta 1932 pa je znašal promet 112.688 došlecev, 113.329 odšlih in 40.666 tranzitnikov. Potniški promet torej v primeri z blagovnim še ni tako nazadoval ter se je razvijal za nas celo ugodno, če upoštevamo nazadovanje potniškega tranzita.

Dobava prodaja

Direkcija državne železarne Vreš-Majdan sprejema do 31. maja t. l. ponudbe o dobavi dinamo-olja, 200 komadov širokih lopat za premog, 100 komadov okroglih lopat za pesek, 50 kg boraksa v kosih, 100 komadov »Stauffer mazalica ljevanih« br. 4 in 100 komadov br. 5, 10 kg šelaka in 100 kg hydrola.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 31. maja t. l. ponudbe za dobavo profilnega železa in razne železnine ter do 21. junija t. l. ponudbe glede dobave 260 m jeklenih brezšivnih manesmanovih cevi.

Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 2. junija t. l. ponudbe o dobavi 35 ton kovaškega koksa in 12 ton livarskega koksa.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do dne 6. junija t. l. ponudbe o dobavi raznega orodja.

Dne 2. junija t. l. se bo vršila pri 1. velopedskem bataljonu v Ljubljani ofertna licitacija o dobavi delov za kolesa. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem bataljonu.)

Dne 3. julija t. l. se bo vršila pri inženjersko-tehničnem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija o dobavi električnih žarnic. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 8. junija t. l. ponudbe o dobavi električnega materijala.

Dne 3. junija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija o dobavi varnostnih naprav.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 8. junija t. l. ponudbe o dobavi 800 kg ječmenove kave, 2800 kg svinjske masti, 750 kg cikorijske, 3500 kg riža, 600 kg sirove kave, 2000 kg bučnega olja, 3500 kg koruznega zdroba.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

KUVERTA
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNIKA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

OBCNI ZBORI

XII. redni občni zbor Prometnega zavoda za premog d. d. bo 31. maja ob 11-30 v poslovnih prostorih zavoda v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I.

BINKOŠTNI IZLETI ZVEZE ZA TUJSKI PROMET

Za binkoštno praznike priredi »Zveza za tujski promet v Sloveniji« (zastopstvo »Putnika«) v Ljubljani te izlete:

A. v Logarsko dolino: a) z odhodom v soboto 3. junija; b) v nedeljo 4. junija in c) v ponedeljek 5. junija; vselej ob 4:45 izpred Ljubljanske kreditne banke čez Gornji grad, Ljubno, Luče in Solčavo. Povratek v nedeljo in ponedeljek 5. junija zvečer. Cena vožnje Din 105 — za osebo. Cena izleta c) vožnja in prehrana (zajutrek in kosilo) Din 135 —.

B. na Koroško: Odhod v nedeljo 4. junija ob 5. izpred Ljubljanske kreditne banke. Ljubljana—Kranjska gora—Podkoren—Villach (kosilo), Spittal—Millstatt (prenočišče)—Radentheim—Afriz—Annenheim—Kanzelhöhe—Villach—Podkoren—Kranjska gora—Ljubljana. Cena izleta: vožnja, prehrana in prenočišče (2 kosila, 1 večerja, 1 zajutrek, 1 prenočišče), napitnine in takse Din 385 — za osebo.

C. v Benetke: odhod v soboto 3. junija ob 5. izpred Ljubljanske kreditne banke preko Trsta (kosilo), Monfalcone, Benetke. Povratek v ponedeljek ob 12. uri preko Treviso, Monfalcone, Gorice, Ajdovščine, Vipavske doline, Kalce v Ljubljano. Cena izleta: vožnja, prehrana in prenočišče vseh napitnine in takse Din 710 — za osebo.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo.

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašeni so konkurzi o imovinah: zapuščine umrlega slaščičarja Emila Brandta v Kosezah pri Ljubljani. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Ražem. Oglasitveni rok do 17. junija, ugotovitveni narok dne 22. junija ob 9. uri;

odvetnika dr. Godniča v Vranskem. Konkurni komisar dr. Mak, upravnik mase odvetnik dr. Laznik v Celju. Oglasitveni rok do 1. julija. Ugotovitveni narok dne 13. julija ob 10. uri pri okrožnem sodišču v Celju;

zapuščine Marije Schöner v Laškem. Konkurni komisar dr. Pernat, upravnik mase odvetnik dr. Drnovšek v Laškem. Prvi zbor upnikov dne 29. maja ob 10. uri pri sodišču v Laškem. Oglasitveni rok do 1. julija, ugotovitveni narok dne 10. julija ob 10. uri.

Končano je poravnalo postopanje trgovca Kosmača Svita v Lučah in trdke Manot, mehanične pletarne v Zalcu.

III. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA O STANJU HMELJSKIH NASADOV

Zalec v Sav. dolini, 20. V. 1933. — Od našega zadnjega poročila imamo hladno vreme s padavinami, kar ne pospešuje rasti mlade rastline ter ovira nadaljnje napeljevanje $\frac{1}{2}$ —1 m visoko zrastlih trt k drogom. Neugodno vreme ovira tudi rahljanje zemlje s kultivatorjem in brano. Stanovitno lepo vreme je nujno potrebno. Za ostanke letine 1929 in 1930 še ni zanimanja.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 20. maja objavlja med drugim: Pravilnik za obračunsko pobiranje drž. trošarine na električni tok v drž. in samoupravnih elektrarnah — Odločbo o priyatnih in dopolnilnih izpitih na srednjih šolah — Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Zunanja trgovina

V Sofiji so se začela trgovinska pogajanja med Češkoslovaško in Bolgarsko.

Sovjetska vlada je kupila na londonski borzi 15.000 stotov kanadskega zita. Zito je bilo takoj natovorjeno na parnik in prepeljano v Leningrad.

Proti prepovedi uvoza svinj v Avstrijo so se pritožile države, ki so prizadele od tega uvoza. V svoji pritožbi so se sklicevale na obstoječe trgovinske pogodbe, ki dovoljujejo prepoved uvoza le v primeru svinjskih kužnih bolezni.

Med Francijo in Italijo je bil sklenjen sporazum o uporabi minimalne tarife za obojestranski uvoz vin. Lansko leto so veljale obojestransko maksimalne tarife in zato je padel francoski izvoz vina v Italijo od 890.000 hl na 4500, italijanski izvoz v Francijo pa od 823.000 hl na 14.000 hl.

DAVČNA VPRAŠANJA

Na potniško prtljago se še nadalje pobira le 10% skupnega davka, kakor pojasnjuje davčni oddelek finančnega ministrstva.

Sodne poravnave in tudi zapisnike o sodnih poravnava je treba kolkovati po taksnih predpisih iz tarifne št. 1. odstavka 1. in tarif. št. 8. zakona o sodnih takсах.

MEDNARODNI INDEKS CEN NA DEBELO

Mednarodni indeks cen na debelo za prvo tromesečje 1933 izkazuje, preračun na zlato podlogo, v večini držav znižanje cen.

V Nemčiji je indeks narastel najprej od 91 v januarju na 91,2 v februarju, a je potem padel na 91,1. V Franciji je ostal konstantno na višini 78, v Belgiji je padel od 75 v januarju na 73 v marcu, v Holandiji od 75 v januarju na 72 v marcu, v Združenih državah Sev. Amerike od 87 v januarju in februarju na 86 v marcu in v Angliji od 69 v januarju na 70 v februarju in nato zopet na 69 v marcu.

Iržna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Na trgu je že prvi krompir, in sicer italijanski in se prodaja po 6—8 Din kg. Tudi črešnje so že na trgu, večinoma iz Istre in Vipave. Prodajajo se po 12—15 na debelo ter po 14—18 Din kg na drobno. Tudi prvi jurčki so bili že na trgu in so bili takoj razprodani. Navadna merica je bila po 5 Din. — Jaje je še vedno na trgu mnogo in se prodajajo večinoma po 50 par, a se jih je dobilo tudi 22 za 10 Din. Dobra jabolka so bila po 850 Din za kg. Gropa je precej na trgu in se prodaja v starih po 8 Din kg, merica luščene pa velja 2 Din. Tržaška glavna solata se prodaja po 5—6 Din za kg.

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejem dne 19. maja 1933 je bilo pripeljanih 301 svinj. Cene so bile te: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, 110 do 120, 7—9 tednov 180 do 210, 3—4 mesece 250 do 350, 5—7 mesecev 450 do 550, 8—10 mesecev 650 do 680, 1 leto 750 do 850, 1 kg žive teže 750 do 8, mrtve teže 1050 do 12 dinarjev. Prodanih je bilo 216 svinj.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Torek, 23. maja: Zaprt. Sreda, 24. maja: Karel in Ana. Red C. Četrtek, 25. maja: Roksi. Izven. Znatno znižane cene od 15 Din navzdol. Petek, 26. maja: Zaprt. Sobota, 27. maja: Tartuffe. Premiera, Izven.

OPERA

Torek, 23. maja: Andre Chenier. Red B. Sreda, 24. maja: Marta. Red Sreda. Četrtek, 25. maja: Grofica Marica. Izven. Znižane cene.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna posrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industriji!

Trgovski

list

se priporoča za inseriranje!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.